Észak- és Közép-
Amerika

Roland

© Roland Könyvkiadó

A magyar nyelvű kiadás tekintetében minden jog fenntartva
a Roland Könyvkiadó részére.
Bármilyen másolás, sokszorosítás, illetve adatfeldolgozó rendszerben való tárolás
a Roland
Könyvkiadó előzetes írásbeli hozzájárulásához kötött.

ISBN: 978-963-9786-72-1

Szerkesztő: Sas Szilvia
Felelős kiadó: a Kft. ügyvezetője

Észak- és Közép-
Amerika

Roland

Tartalomjegyzék

Amerika - általános bemutatás 6
Észak-Amerika - általános bemutatás 8
A könyv használati útmutatója 11
Kanada 12
Amerikai Egyesült Államok.....17
Puerto Rico 23
Amerikai Virgin-szigetek.....25
Mexikó 26
Közép-Amerika - általános bemutatás 30
Guatemala 33
Belize 36
El Salvador 39
Honduras 42
Nicaragua 45
Costa Rica 48

Panama 51
Kuba 54
Jamaica 56
Haiti 58
Dominikai Köztársaság 60
Bahamák.....62
Saint Kitts és Nevis 64
Antigua és Barbuda 66
Dominika 68
Saint Lucia 70
Saint Vincent és Grenadine-szigetek.....72
Barbados 74
Grenada 76
Rövidítések.....78
Betűrendes mutató.....80

Amerika

■ Amerika a **nyugati félgömbön** helyezkedik el, egy hosszúra nyúlt, de egybefüggő kontinens, mely az Északi-sarkvidéktől majdnem a Déli-sarkvidékig tart. Amerikát átszeli az Északi-sarkkör, a Ráktérítő, az Egyenlítő és a Baktérítő.

■ Legszélsőbb pontjai: - északon a Morris Jessup-fok, délen a Horn-fok, nyugaton az Aleut-szigetek, keleten pedig Grönland legkeletibb pontja.

■ Az amerikai kontinenshez több **félsziget** (Alaszka-, Labrador-, Florida-, félsziget, stb.), **sziget** és szigetcsoport (Grönland, Kis- és Nagy-Antillák, stb.) tartozik, partjait pedig számos peremtenger övezi.

■ **Domborzata** rendkívül változatos: **hegyekkel**: Alaszkai-hegység, Kordillerák (Parti-hegység, Sziklás-hegység, Sierra Nevada), Sierra Madre, Andok; **fennsíkokkal és magas-földekkel**: (Préri-, Mexikói-, Patagóniai-fennsík; **síkságokkal** (Parti-síkság, Amazonas-medence, La Plata-alföld stb.) és **sivatagokkal** (Atacama-, Yuma-, stb.) rendelkezik.

■ **Legmagasabb hegycsúcsa**: Aconcagua (6 959 m)

■ **Főbb éghajlati övezetek** poláris éghajlat, szubpoláris, mérsékelt óceáni és kontinentális, szubtrópusi, trópusi, sivatagi és ezek közti átmenetek, valamint a hegyvidéki éghajlat.

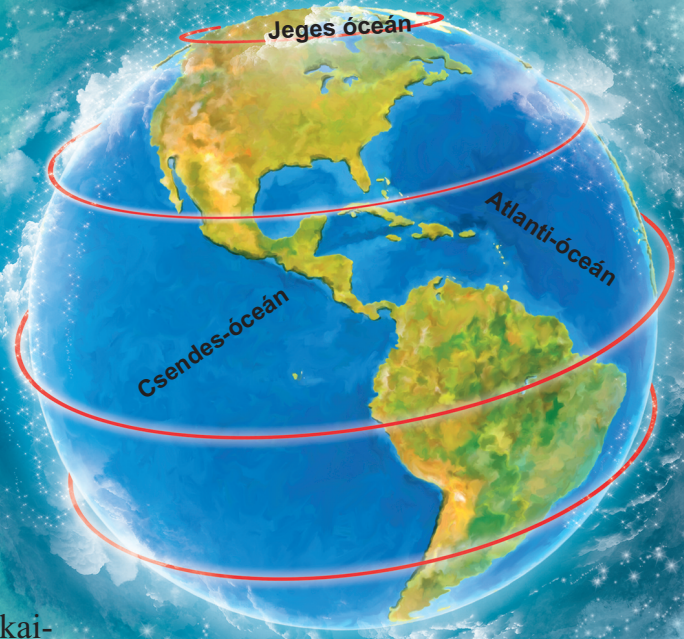

Amerika elhelyezkedése a Földgömbön

■ Gazdag vízhálózatát hatalmas **folyók és folyamok** (Mississippi, Amazonas, Rio Grande, stb.) és **különböző típusú tavak**: Nagy-tavak (Michigan-, Huron-, Ontario-tó), Nagy Medve-tó, Winnipeg-tó, Titicaca-tó, stb alkotják.

■ **Területe:** 42 000 000 km^2

■ **Határai:** északon a Jeges-tenger, nyugaton a Csendes-óceán, délen az Antarktiszt övező vizek és keleten az Atlanti-óceán.

■ Hatalmas észak-déli kiterjedése miatt rendkívül **változatos a növényvilága**: tundra, fenyőerdők, lombhullató erdők, erdőssztyepp, szubtrópusi, sivatagi, egyenlítői esőerdők. **Állatvilága**: jegesmedve, grizzly, mormota, bölény, fehérfejű rétisas, mississippi aligátor, halásznyest, kubai hutia, jaguár.

■ Az Amerikai kontinens három földrajzilag jól elkülöníthető részből áll: **Észak-Amerika**, **Közép-Amerika** és **Dél-Amerika**. Az első kettőt itt, az első kötetben mutatjuk be, míg Dél-Amerikával a második kötetben ismerkedhetsz meg.

Különböző amerikai faunák

ÉSZAK-AMERIKA

■ Az **északi-, illetve a nyugati félgömbön helyezkedik el**. Észak-Amerikát átszeli az **Északi-sarkkör** és a **Ráktérítő**. Ázsiától a **Bering-szoros** választja el.

■ **Területe:** 21 300 000 km^2, ezzel elfoglalja bolygónk 4,8%-át. (Ázsia és Afrika után a harmadik legnagyobb)

■ **Határai: északon** Jeges-tenger, **nyugaton** Csendes-óceán, **keleten** Atlanti-óceán és **délen** a Yucatan-félsziget (Tehuantepeci-földszoros).

■ **Legszélsőbb pontjai:** északon a Morris Jessup-fok, nyugaton az Aleut-szigetek, keleten pedig Grönland legkeletibb pontja. Délen a Yucatan-félsziget régiója.

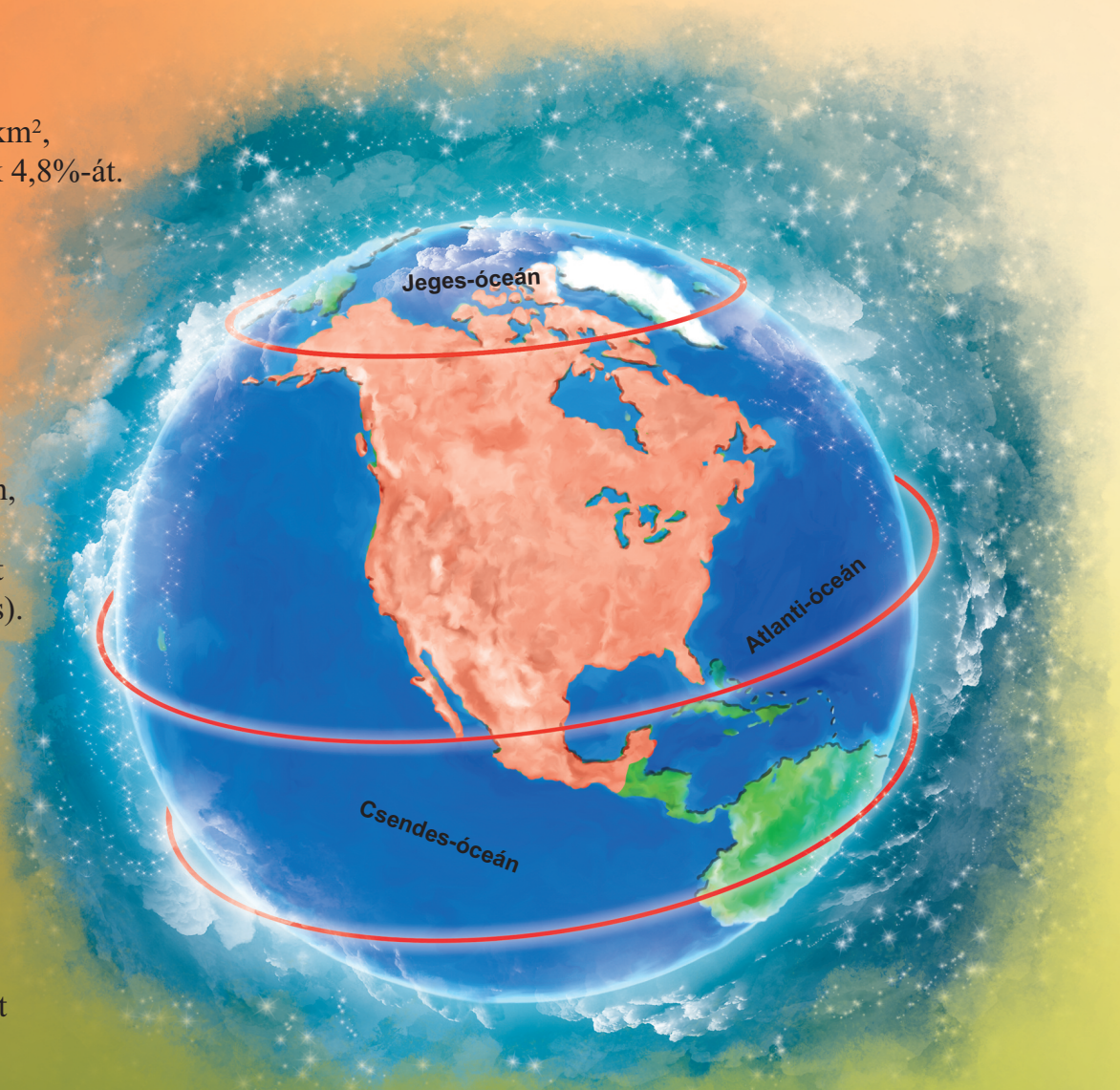

Észak-Amerika elhelyezkedése a Földgömbön

■ A kontinenshez számos **félsziget** (Alaszka-, Labrador-, Florida-, Kaliforniai-félsziget, stb.), **sziget** és **szigetcsoport** (Arktikus-szigetvilág, Grönland, Aleut-szigetek stb.) tartozik.
Partjait számos **tenger** (Beaufort-, Labrador-, Bering-tenger, stb.) és **óceán** (Jeges-, Csendes-, Atlanti-óceán) mossa.

■ **Domborzatát fiatal lánchegységek** (Kordillerák), **lekopott röghegységek** (Appalache-hegység), **fennsíkok** (Préri-fennsík) és **hatalmas síkságok** (Mississippi-, Parti-síkság) alkotják.

■ **Legmagasabb hegycsúcsa:** Mount McKinley (6 195 m).

■ **Főbb éghajlattípusai** északról dél felé haladva: poláris éghajlat, szubpoláris, mérsékelt óceáni és kontinentális, szubtrópusi, trópusi, sivatagi és ezek közti átmenetek, valamint a hegyvidéki éghajlat.

■ **Folyóvizekben** (Mackenzie, Yukon, Fraser, Mississippi, Missouri, Rio Grande, Szent Lőrinc folyó, stb.) és nagyméretű **tavakban** (Nagy-tavak /Felső-, Michigan-, Huron-, Erie- és Ontario-tó/, Nagy Medve-tó, Nagy-Rabszolga-tó, Athabasca-tó, Winnipeg-tó stb.) rendkívül gazdag.

■ A változatosság jellemző a **növényvilágára** (tundra, fenyőerdők, lombhullató erdők, erdőssztyepp, sztyepp, szubtrópusi, félsivatagi, sivatagi, mamutfenyők) és az **állatvilágára** is (jegesmedve, grizzly, barnamedve, farkas, mormota, mosómedve, bölény, fehérfejű rétisas, mississippi aligátor, teknősök, jávorszarvas, rénszarvas, vadpulyka, madarak, rágcsálók, stb.).

Jegesmedve

Fehérfejű rétisas

amerikai fiatalok

■ **Lakossága: több mint 460 millió fő**. **Etnikai összetétele nagyon változatos.**
A kontinens felfedezése előtt különböző bennszülött törzsek lakták, eszkimók és indiánok (apacsok, irokézek, sziúk, dakoták, shoshonok, mayák, stb.).
A XVI. századtól kezdve megjelennek az **európai gyarmatosítók**: a spanyolok, angolok, franciák.
Hamarosan megjelentek az afrikai eredetű **feketebőrű rabszolgák** is.
Az európaiak és az indiánok keveredéséből létrejöttek a meszticek, az európaiak és az afrikaiak keveredéséből pedig a mulattok, az indiánok és négerek keveredéséből pedig a zambók.

A könyv használati útmutatója

■ Ebben a részben megtalálod az ország teljes nevét és a rövidítést, a fővárost, az ország zászlaját és egy térképet a szükséges magyarázatokkal.

■ Ebben a részben a népességről (népesség száma, etnikumok, vallás, nyelvek) és elhelyezkedésről találsz információkat.

■ Itt megtalálod a területről, legmagasabb pontról, domborzatról, klímáról, vizekről és természeti kincsekről szóló információkat.

■ Vajon minden államnak egyforma a politikai és adminisztratív összeállítása (szervezet, államfő, kormány, törvényhozó testület, nemzeti ünnep)? Ezekre a kérdésekre választ kaphatsz ebben a részben. Ugyanitt olvashatsz a fontosabb nemzetközi szervezetekről is, amelyekhez az adott ország tartozik.

■ Minden országnak megvan a saját gazdasági jellemzője. Melyek ezek? Megtudhatod ebből a részből.

■ A világ tele van természetes vagy ember által készített csodákkal. Ezek egy része világszerte védett, nagy részüket megtalálod ebben a részben.

■ Kíváncsi vagy...? Amit ebben a részben találsz, biztosan választ ad egy csomó kérdésedre, és új információk kutatására ösztökél majd téged.

■ Nem ismered az ország nyelvét, mely elvarázsol, vagy melyről épp olvasol? Mindennek van egy kezdete. Te is nekivághatsz ennek a résznek a segítségével. A kifejezések az adott ország hivatalos nyelvén szerepelnek. Azok mellé a kifejezések mellé, melyek más ábécével íródtak, odaírtuk a latin betűs változatot is.

Megjegyzések

a.) Ahol nincs külön kihangsúlyozva, a szavazás univerzális és csak 18 éven felüliek tehetik meg.
b.) A lakosságról és területről szóló adatok fel vannak kerekítve, hogy könnyebben meg lehessen őket jegyezni.
c.) Az osztályozás mindig az első tíz pozícióra vonatkozik, függetlenül attól, hogy milyen kategóriáról van szó.